סיפור עם

מעשה במלך אחד, שציווה לִתְלוֹת אדם שֶׁנִּתְפַּס גונב. אמר הגנב שהוא מוכן לקבל את העונש המגיע לו, אבל הוא מבקש להציג בִּפְנֵי המלך חכמה נִפְלָאָה, שֶׁרַק הוא יודע אותה. הוא רוצה ללמדה את המלך לפני מותו, כדי שהמלך יוכל להשתמש בה. שאל אותו המלך: "מה היא אותה חוכמה?" ענה הגנב, שהוא יודע אֵיךְ לִזְרוֹעַ גַּרְעִין של תפוח או של פרי אחר ולאחר חצי שעה יִנְבֹּט הגרעין ויצמח ממנו עץ גדול מלא פירות.

התפלא המלך מאוד והזמין את הַמִּשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ ואת שר האוצר אל גינת הארמון, כדי שיִרְאוּ את המעשה הַמַּפְלִא.

הביאו לגנב גרעין של פרי. הוא הִשְׁרָה את הגרעין במים, וכעבור חצי שעה אמר: "עכשיו צריך לזרוע את הגרעין באדמה, כדי שֶׁיִּצְמַח מִמֶּנּוּ בְּעוֹד חצי שעה אילן גדול, אך האדם שיזרע את הגרעין צריך להיות איש נְקִי כַּפַּיִם, שלא גנב אף פעם בחייו. אבל אם יִתְבָּרֵר, שגנב אפילו פעם אחת, העץ לא יצמח. "אני, למשל", הוסיף הגנב ואמר: "לא יכול לזרוע את הגרעין, כי הייתי גנב כל חיי".

פנה הגנב אל הַמִּשְׁנֶה למלך וביקש ממנו לַזְרוֹעַ את הגרעין. הַמִּשְׁנֶה התנגד ואמר: "לא אשקר ואספר לכם שֶׁבְּיַלְדוּתִי גָּנַבְתִּי כסף מֵאָבִי, ולכן אֵינֶנִּי מתאים למשימה".

פנה הגנב אל שַׂר האוצר והציע לו לזרוע את הגרעין. ענה השר: "אני שר האוצר של המלך. אני אַחְרַאי לְכִסְפִּים רבים. פעם אחת לא הִתְאַפַּקְתִּי והכנסתי לכיסי סְכוּם גדול ולכן אֵינֶנִּי מתאים לְמִשִּׁימָה".

פנה הגנב את המלך ואמר לו: "אדוני המלך, אתה תִּזְרַע את הגרעין". ענה המלך: "בְּיַלְדוּתִי ראיתי אצל אִמִּי המלכה שרשרת זהב משובצת יהלומים וְגָנַבְתִּי אותה ממנה. לכן גם אני איננני מתאים למשימה. נָבִיא אדם אחר".

כְּשֶׁשָּׁמַע הגנב את דברי השלושה, נפל לְרַגְלֵי המלך ואמר: "אדוני המלך, שר האוצר שלך סיפר שֶׁגָּנַב מִכַּסְפְּךָ, הַמִּשְׁנֶה למלך הוֹדָה שגנב מאביו בילדותו, ואפילו אתה, אדוני המלך הוֹדֵיתָ שגנבת מֵאִמְּךָ הַמַּלְכָּה. אם כך, מדוע אתה מבקש לתלות אותי על שֶׁגָּנַבְתִּי? הרי אני עשיתי זאת, מכיוון שאני אדם עני והייתי רעב ללחם".

התבייש המלך והבין, כי בְּחָכְמָה פָּעַל הגנב. המלך ביטל את העונש ושלח את האיש לחופשי.

שאלות:

1. מה היה העונש שנגזר על הגנב?

_____

_____

2. הגנב מוכן לקבל את העונש המגיע לו, אבל הוא מְבַקֵּשׁ לְהַצִּיג בפני המלך חכמה נפלאה.

מהי החכמה?

_____

_____

3. מה היה הַתְּנַאי כדי שהחוכמה תתקיים?

_____

_____

_____

4. מה התכוון **באמת** הגנב בכך שאמר את התנאי לביצוע המשימה?

_____

_____

_____

5. למי / למה מתכונים במילים המסומנות?

א. " לאחר חצי שעה ינבט הגרעין ויצמח ממנו עץ גדול".

במילה **ממנו** מתכוונים ל_____.

ב. המשנה למלך התנגד ואמר: "לא אשקר ואספר לכם שבילדותי..."

במילה **לכם** מתכוונים ל _____.

ג. " מדוע אתה מבקש לתלות אותי על שגנבתי"?

במילה **אתה** מתכוונים ל_____.

6. המלך החליט לבטל את העונש ושלח את האיש לחופשי. מה דעתך על החלטת המלך לשחרר את הגנב לחופשי ולא להעניש אותו על מעשיו?

נמק את תשובתך.

_____

_____

_____

העכברים ההפוכים

רואלד דאל

הוּא היה זקן אחד בן 87 ושמוֹ לָבּוֹן. כל חייו היה אדם שקט וְשָׁלֵו. הוא היה עני מאוד ומאושר מאוד.

בהתחלה, כשרק גילה לָבּוֹן שיש לו עכברים בבית, זה לא הטריד אותו יותר מִדַּי. אבל העכברים התרבּוּ. הם התחילו להפריע לו. הם המשיכו להִתרבּוֹת, ובסוף אפילו הוא לא יכול היה לסבול את זה יותר.

"זה כבר יותר מִדַּי," אמר. "זה כבר ממש מוגזם." הוא צָלַע לוֹ במורד הרחוב אל החנות, וקנה כמה מלכּוֹדוֹת עכבּרים, חתיכת גבינה וּקְצַת דבק.

כשחזר הביתה, מרח את הדבק מתחת לְמלכּוֹדוֹת העכבּרים והדביק אותן אל התִקרה. אז הכניס לְתוֹכָן בְּזהירוּת חתיכות גבינה בְּתוֹר פיתיוֹן, והכין אותן לפעולה.

בלילה ההוא יצאו העכברים מהחורים, ראו את המלכודות על התקרה, וחשבו שזאת בדיחה נהדרת. הם טיילו להם על הרצפה, דחפו זה את זה, הצביעו למעלה בְּכַפּוֹתֵיהם הקִדמיוֹת, והתפקעו מצחוק. זה הרי די מטופש, מלכודות עכברים על התקרה.

למחרת בבוקר, כשירד לָבּוֹן למטה וראה שאף עכבר לא נלכד במלכודת, חייך לו אבל לא אמר מילה.

הוא לקח כיסא ומרח דבק על תחתיות רגליו והדביק אותו הפוך אל התקרה, ליד המלכודות. כך עשה גם לשולחן, לטלוויזיה ולמנורה. הוא לקח כל מה שהיה על הרצפה והדביק אותו הַפּוך על התקרה. אפילו שטיח קטן הוא הִניחַ שָׁם.

בלילה הבא יצאו העכברים מהחורים, עדיין מתבדחים וצוחקים על מה שראו בלילה הקודם. אבל עכשיו, כשהסתכלו על התקרה הם מיד הפסיקו לצחוק.

"אני לא מאמין!" צעק עכבר אחד. "תסתכלו למעלה! הרצפה שָם!"

"אלוהים אדירים!" קרא עכבר אחר. "אנחנו כנראה עומדים על התקרה!"

"אני מתחיל לחטוף סחרחורת," אמר עוד עכבר.

"כל הדם זורם לי לראש," אמר עוד אחד.

"זה איום ונורא!" אמר עכבר בָּכיר מאוד עם שָפם ארוך. "זה ממש נורא! מוכרחים לעשות משהו, מִיָד!"

"אני אתעלף אם אצטרך להמשיך לעמוד על הראש!" צעק עכבר צעיר.

"גם אני!"

"אני לא מחזיק מעמד"

"הצילו! שמישהו יעשה משהו, מהר!"

עכשיו כולם כבר נכנסו ללחץ. "אני יודע מה נעשה," אמר העכבר הבָּכיר מאוד. "נעמוד כולנו על הראש, וככה נהיה כולנו בכיוון הנכון."

כולם צייתו ועמדו על הראש, ואחרי הרבה זמן התעלְפו בזה אחר זה בגלל הדם שזרם להם למוח.

למחרת בבוקר, כשירד לָבוֹן למטה, היתה הרצפה מכוסה עכברים. הוא אסף אותם מהר, והוֹפ! הכניס את כולם לסל.

לכן, תזכְּרוּ: כשהעולם נראֶה הפוך, מוּטב שהרגליים שלכם יעמדו חזק על הקרקע.

שאלות עכבָּרים הפוכים

1. מדוע רצה לָבוֹן להיפָּטֵר מן העכבָּרים?

א. כי הוא תמיד שנא עכברים.

ב. כי הם היו רבים מִדַּי.

ג. כי הם צחקו בקול רם.

ד. כי הם אכלו את כל הגבינה.

2. הֵיכן הִניח לָבוֹן את מלכּוֹדוֹת העכבָּרים?

א. בתוך סל.

ב. ליד חוֹרֵי העכברים.

ג. מתחת לַכִּיסְאוֹת.

ד. על התקרה.

3. בלילה הראשון כאשר העכברים יצאו מֵחוֹרֵיהֶם, מדוע הם דחפו זה את זה והצביעו בכַּפּוֹתֵיהֶם כלפי התקרה?

א. הם יכלו לראות כיסא דבוק לתקרה.

ב. הם חשבו שלָבוֹן עשה מעשה טפשי.

ג. הם רצו את הגבינה שֶׁבַּמלכּוֹדוֹת.

ד. הם פחדו ממה שהם ראו.

4. מדוע חייֵך לָבוֹן כאשר ראה שאין עכברים במַלכּוֹדוֹת?

(1)

5. מה עשה לבוֹן אחרֵי שהוא הדביק את הכיסא לתִקרה?

(א) חייך ולא אמר דבר.

(ב) קנה כמה מלכודות עכברים.

(ג) הדביק את הכול לתקרה.

(ד) נתן לעכברים קצת גבינה.

6. בלילה השני, איפה חשבו העכברים שהם עומדים? מה הם החליטו **לעשות** בָּעניין?

(2)

7. מצאו והעתיקו את **אחד** המשפטים בסיפור שבו מסופר על הלחץ שהרגישו העכברים בלילה השני.

1

_____

_____

8. איך אפשר לדעת מהסיפור מה חשבו העכברים?

א) בסיפור נאמר מה לבּוֹן חשב על העכברים.

ב) בסיפור מתואר איפה חָיוּ העכברים.

ג) בסיפור כתוב מה אמרו העכברים זה לזה.

ד) בסיפור מתואר איך נראו העכברים.

9. מדוע הייתה הרצפה מכוסה בעכברים כשלבּוֹן נכנס לחדר למחרת בבוקר?

א) העכברים עמדו על הראש יותר מִדַּי זמן.

ב) לבּוֹן נתן לעכברים יותר מִדַּי גבינה.

ג) העכברים נפלו מהתקרה.

ד) לבּוֹן מרח דבק על הרצפה.

10. איפה שָׂם לבוֹן את העכבָּרים לאחר שאסף אותם מֵהרצפה?

1

_____

1
0
8
9

11. האם לדעתכם היה קל "לסדר" את העכבָּרים? ציינו סיבה **אחת** המסבירה את תשובתכם.

1

_____

_____

1
0
8
9

12. ניתן ללמוד על אופיו של לבון מתוך מעשיו. תארו את אופיו והדגימו זאת באמצעות **שניים** ממעשיו.

3

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3
2
1
0
8
9

13. מהן המילים המגדירות בצורה הטובה ביותר את הסיפור?

(א) רציני ועצוב.

(ב) מפחיד ומרגש.

(ג) מצחיק ושנון.

(ד) מותח ומסתורי.

14. חִשבוּ מה עָשׂוּ לבוֹן והעכבָּרים בסיפור? הסבירו מדוע קשה להאמין שהסיפור אמיתי?

1

_____

_____

_____

_____

עצור

סוף החלק הזה של החוברת.
אנא הפסיקו את עבודתכם.

The Upside-Down Mice by Roald Dahl, 1981, is reproduced by kind permission of David Higham Associates.